

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Tijdelijke regeling specifieke uitkering gebiedsbudget

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Toelichting

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Direct belanghebbenden zijn gemeenten en openbare lichamen binnen de 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties. Indirect belanghebbenden zijn ontwikkelaars van woningen, en nieuwe bewoners van te bouwen woningen.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Het Ministerie van BZK

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Gemeenten binnen de 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties zijn in de afgelopen jaren nauw betrokken in het inventariseren van benodigde maatregelen om woningbouw binnen deze gebieden te versnellen. In het BO Leefomgeving van 2023 zijn uiteindelijk op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt over de maatregelen die nodig zijn, en de financiële bijdrage die het rijk hiervoor per locatie levert.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat is het probleem?

Er is in Nederland sprake van een tekort aan (betaalbare) woningen. De huidige woningbouwproductie is niet hoog genoeg om dit tekort op korte termijn te doen slinken.

- b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Gemeenten kunnen zelf de randvoorwaardelijke maatregelen om deze woningbouw te versnellen niet op korte termijn financieren. Daarom lopen de woningbouwprojecten vertraging op. Deze randvoorwaardelijke maatregelen betreffen o.a. aanpassingen in de openbare ruimte, maatregelen voor klimaatadaptatie of biodiversiteit, of het ver- of uitplaatsen van hindergevendende bedrijven voor woningbouw. Anderzijds kan dit gaan om bereikbaarheidsmaatregelen. Hier ziet de parallelle regeling voor Mobiliteitspakketten toe.

- c) Wat is de omvang van het probleem?

In een groot deel van de 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties speelt dit probleem.

- d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

In aanvulling op het huidige beleid (bijv. de Woningbouwimpuls gelden) kan het gebiedsbudget ook worden ingezet om niet direct toerekenbare investeringen te financieren. Er is verder geen evaluatie op dit terrein uitgevoerd.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

In grote delen van Nederland is het tekort aan woningen erg groot. Het is daarom van nationaal belang om op korte termijn voldoende woningen te realiseren. Overheidsingrijpen is nodig om versneld de gebiedsmaatregelen te kunnen financieren, die randvoorwaardelijk zijn aan het versneld bouwen van de benodigde woningaantallen in de periode tot en met 2030. Daarmee kan de overheid de druk op de woningmarkt verlichten.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Deze ministeriële regeling heeft tot doel om gemeenten in staat te stellen om gebiedsmaatregelen te realiseren die als randvoorwaarden noodzakelijk zijn om op de woningbouw plaats te laten vinden binnen de 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Ingangsdatum formulier: 1 oktober 2023

Duurzame steden en gemeenschappen; partnerschap om doelstellingen te bereiken;
ongelijkheid verminderen; leven op het land;

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Als rijk meefinancieren aan de benodigde gebiedsmaatregelen, zodat de randvoorwaarden voor de versnelling van de woningbouw worden ingevuld.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Via een specifieke uitkering een financiële rijksbijdrage leveren aan het realiseren van de benodigde gebiedsmaatregelen binnen de 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Het gaat om het bieden van financiële middelen, zodat gemeenten activiteiten kunnen uitvoeren (het realiseren van de benodigde maatregelen), zodat de beoogde resultaten kunnen worden behaald (het versneld bouwen van (betaalbare) woningen, waarmee operationele doelen kunnen worden behaald (het bouwen van 900.000 woningen t/m 2030), wat bijdraagt aan de strategische doelen (woningtekort verminderen).

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Door een rijksbijdrage te leveren, kunnen gebiedsmaatregelen worden uitgevoerd. Het gevolg hiervan is dat de woningbouwlocaties binnen de 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties versneld kunnen worden gerealiseerd (t/m 2030).

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Geen, voor zover bekend. De regeling is getoetst door BFR.

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

Er is gekozen voor financiële sturing via een specifieke uitkering, omdat gemeenten binnen de 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties zelf onvoldoende middelen hebben om in de periode tot en met 2035 gebiedsmaatregelen te financieren, die randvoorwaardelijk zijn aan het laten plaatsvinden van de bouw van voldoende woningen binnen deze woningbouwgebieden in de periode tot en met 2030.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Doeltreffendheid is evident, omdat gemeenten zelf hebben aangegeven dat de beoogde maatregelen nodig zijn om woningbouw te versnellen. De uitvoerbaarheid van de maatregelen én de woningbouw is uitgebreid besproken met de gemeenten die gebruik kunnen maken van deze regeling. Wanneer de beoogde maatregelen en woningbouwproductie niet voor de gestelde deadline behaald zou kunnen worden, is de maatregel afgevallen in het proces, en niet meegenomen in deze regeling. De brede maatschappelijke impact is groot, omdat we op deze manier het woningtekort t/m 2030 kunnen verkleinen.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Het kan zijn dat gemeenten de woningen of de maatregelen niet voor de gestelde deadline weten te realiseren. Als dit het geval is, wordt (een deel van) de middelen teruggevorderd, tenzij de Minister anders besluit.

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Hiervoor verwijzen we naar de programmabeheersing van het programma Woningbouw en Mobiliteit (IenW en BZK).